

Skupaj smo odlični

Kako učencem privzgojiti odnos do šolske lastnine

■ **Gabrijela Marinko**, profesorica športa in pomočnica ravnateljice na OŠ Brezovica, poučuje šport na predmetni stopnji.

Predstavljam naš pristop k urejanju šolskih koticov in opremljanju le-teh ter skupna pravila, ki jih poznamo kot kroge odličnosti. Pri tem se učenci učijo odgovornosti do skupne oziroma šolske lastnine.

Povabili smo učence

Na šoli smo pogrešali koticke, namenjene sedenju, čakanju, klepetanju s prijatelji ali zgolj oddihu od vsega. Iskali smo najboljše rešitve in v delo vključili učence. Zavedamo se, da otroci bolj spoštujejo stvari, ki so jih soustvarjali. Da bi okrepili vrednost projekta in mu dali medgeneracijsko noto, smo vanj vključili učence, delavce šole, učitelje in starše. Zakaj je dobro vključevati učence v ustvarjanje šolskih koticov in v oblikovanje pravil o uporabi le-teh?

Z vključenostjo:

- se učenci priučijo delovnih navad;
- krepijo sposobnosti, spretnosti;
- se učijo odgovornosti;
- se naučijo delati;
- se učijo in krepijo svojo samostojnost in neodvisnost;
- razvijajo svojo inovativnost.

Ob tem:

- »čustveno zorijo;
- dobijo občutek, da v šoli vsi sodelujejo in skupaj rastejo;
- krepijo prepričanje, da zmorejo, s tem pa tudi samozavest in občutek lastne vrednosti;
- se učijo sodelovanja z vrstniki ter drug drugemu pomagajo;
- se učijo razdeljevanja nalog/opravlil med družinskimi člani;
- se učijo, da se delo porazdeli, kar daje občutek vključenosti;
- se učijo biti odgovorne, enakopravne osebe, ki ne živijo na račun drugih;

- se pripravijo za življenje;
- se zabavajo (igrajo), če je delo pravilno zastavljeno;
- se učijo, da se nič ne naredi samo;
- se naučijo reda;
- se navadijo na samostojnost;
- se učijo discipline;
- se učijo doslednosti;
- dobijo občutek pripadnosti;
- cenijo svoje delo in delo drugih;
- spoštujejo svoje izdelke, zato bolj cenijo urejeno in lepo šolo« (Trtnik).

Če smo na otrokove različne interese in spretnosti pozorni, jih lahko povabimo k opravi, za katera vemo, da jim jih ne bo težko narediti, in pri katerih bodo tudi uživali. Delo moramo razdeliti preudarno, da se bodo učenci počutili sprejete, pomembne, koristne in bodo radi sodelovali.

Naredili smo sedežne garniture

Projekt smo začeli z načrtovanjem sedežnih garnitur, ki bi jih zmogli sami postaviti iz lesenih palet. Odločili smo se tudi, kakšne barve blazin bi imeli na njih. Zbrali smo pet predlogov, razredne skupnosti pa so se odločile za en predlog in predlagale barvo blazin.

Nabavili smo material, delovno akcijo pa smo izpeljali na delovno soboto.

K izdelovanju sedežnih garnitur smo povabili učence devetega razreda. Javilo se je 14 fantov, ki so pod budnim očesom mentorjev, staršev in hišnikov izdelali

leseni del, 12 deklet pa je pomagalo pri izdelavi in šivanju blazin.

Vreme nam je bilo naklonjeno, tako da smo imeli 'mizarsko delavnico' kar na ploščadi pred šolo. Fantje, očetje in zaposleni naše šole smo najprej zbrusili palete in jih zložili v komplete. Vijačenju palet je sledilo ponovno brušenje lesa. Učenci so brusili ročno in z brusilnimi stroji. V veliko strokovno in praktično pomoč je bil Niko Bernard, oče našega učenca. Palete smo premazali z zaščitnim sredstvom. Fantje so pobrusili in prebarvali tudi staro okroglo šolsko mizo, da se je ujemala z novim pohištvom. Lepo je bilo opazovati, kako so vsi uživali pri delu.

Če smo na otrokove različne interese in spretnosti pozorni, jih lahko povabimo k opravi, za katera vemo, da jim jih ne bo težko narediti, in pri katerih bodo tudi uživali.

Dekleta, mame in učiteljice so imele v telovadnici pravo šivalnico. Pod mentorstvom odraslih so učenke samostojno strigle, šivale, polnile blazine in skrbele za dobro voljo.

Kako so ta dan doživeli učenci

Devetošolki Rubin in Ela sta zapisali:

»Na delovno soboto je na naši šoli potekalo veliko različnih dejavnosti. Kar nekaj nas je sodelovalo pri izdelavi sedežnih garnitur. Punce smo z učiteljicami in starši šivale ter polnile blazine. Takšna sobota nama je bila zelo všeč, saj nismo imeli klasičnega pouka, naučili pa smo se vsakodnevnih opravil. Mame in učiteljice

so nam pokazale, kako uporabljati šivalni stroj. Medtem so fantje skupaj z učitelji in hišnikoma sestavljali ogrodje kavča. Vsi skupaj smo se še dodatno povezali in se zabavali. Ko sedaj vstopite v našo avlo, opazite naše izdelke. Učenci sedijo na novih sedežnih garniturah in se družijo. Mi smo ponosni na izdelano. Upava, da se bo tak dan ponovil tudi med tednom, saj so dejavnosti, ki jih takrat počnemo, koristne za našo splošno in praktično uporabo in izobrazbo.«

Da bi te koticke spoštovali vsi učenci naše šole, smo se odločili, da jih bomo opremili z napisanimi pravili za uporabo (avla, garderoba, jedilnica, hodnik, ploščad pred šolo). Razredne skupnosti so pripravile predloge za določene prostore, izbrali pa smo najpogosteje zapisane. Natisnili smo plakate in posebne obešanke s pravili, ki temeljijo na krogih odličnosti: odgovornosti, predanosti, fleksibilnosti, govorjenju z dobrim namenom ... Nekaj izvirnih predlogov:

- Če v avlo pride žalosten obraz, ga pozdravil bom jaz.
- Nikar prehitro ne teči, raje kaj lepega reci.
- Če v avli sedim, tiho nalogo naredim.
- Če vidiš smet na tleh, naj se s tvojo pomočjo znajde v smeteh.
- Če si večji in močnejši, pomagaj mlajšim, da postanejo pametnejši.
- Avla je za učenje, ne za norenje ...

»Otrok nima spoštovanja do reda, če je zaščiten pred rezultati nereda. Otrok se ne nauči voziti kolesa tako, da mu razlagamo – to mora preprosto izkusiti. Tako se mora v vsaki situaciji, kjer je potrebno spoštovanje do reda, otrok učiti skozi izkušnjo, skozi dejanja/akcijo in ne skozi besede« (Prgič). Tudi v kolektivu smo se dogovorili, da bomo učence vestno in dosledno opominjali na red.

Skupaj si bomo prizadevali za prijetno in varno počutje v šoli.

Literatura

- Prgič, Jani: *Positivna disciplina za vrte in šole*. Priročnik za interno uporabo. Griže: samozaložba Svetovalni-izobraževalni center MI.
- Trtnik, Nada: *Letom primerna hišna opravila za otroke*. Dostopno na spletni strani <https://zastarse.si/delavnice/odgovornostarstevstvo/letom-primerna-hisna-opravila-za-otroke/>.

